

Pinacoteques dels museus catalans

Centre Picasso d'Horta

Jaume Mercadé i Vergés

El Centre Picasso d'Horta, ha aplegat la reproducció més fidel possible –segons el fulletó editat per orientació del visitant–, de totes les obres que l'artista va crear a Horta i amb les quals va immortalitzar aquesta localitat. Amb la fundació d'aquest Centre, magníficament instal·lat i adequat, es pretén efectuar un homenatge permanent a Picasso, i divulgar i exaltar la importància universal que significà l'estada en aquest poble, en el conjunt de la seva obra, principalment en l'inici del cubisme. Es resumeix en una famosa i cèlebre frase en la qual sintetitzà els lligams que l'unien amb aquesta població, i que els seus habitants mostren, i reproduïxen exhaustivament, amb propi orgull natural: "Tot el que sé ho he après a Horta".

Picasso féu dues estades a Horta. La primera amb el seu amic Manuel Pallarès, que era natural del poble, el qual l'invità perquè pogués refer-se d'una malaltia –l'escarlatina–, a passar una temporada, canviar d'aires i transcórrer l'estiu en la seva casa pairal. Fou el 1898, i s'hi trobà tan bé que l'estada es perllongà fins el 1899. La segona estada s'esdevingué el 1909, quan, amb la seva companya Fernande Olivier, hi retornà per enyorar els dies feliços que va passar-hi i que per ell foren inoblidables. La primera vegada tenia 16 anys i estava en el moment àlgid d'incipient artista, de reproduir tot el que veia, dibuixant i pintant amb frenètica i dilatada profusió, amb dicció convencional o amb realisme tradicional, però en el que s'endevinava ja una mestria desproporcionada en la seva tendra edat.

El segon sojorn, ja més situat i madurat, és quan comença el que se'n denomina "La gran aventura Cubista". Horta fou el bressol dels seus primers quadres d'aquesta tendència que trencava tots els motlles de la pintura efectuada fins aleshores, de caire evolucionista i innovador.

Entre una i altra

època –10 anys– realitzà encara unes evocacions –en plena època blava–, d'uns quadres de la seva estimada Horta i de la seva primera estada, pintats a París, exercitant els records i la seva retentiva excepcional.

En aquest Museu es troba reproduïda i exhibida tota la producció que fa referència a aquestes èpoques de la seva vida, entre moltes fotografies, notes gràfiques, testimonis diversos, mapes indicant els indrets on Picasso va dibuixar o pintar i un planisferi on estan situades les obres originals que creà a Horta de Sant Joan.

De les obres primerenques hi ha una bona profusió de dibuixos i totes les pintures que efectuà per la comarca –molt ben reproduïdes per cert–, la major part dels originals dels quals, són propietat del Museu Picasso de Barcelona, on es poden contemplar normalment, però la particularitat interessant és que a Barcelona no es pot apreciar la totalitat de dibuixos, atès que es troben en quaderns dins de vitrines. En canvi aquí els veiem tots, circumstància que no deixa de ser important.

Quant a les pintures i l'obra cubista, disperses per tot el món : París, Nova York, Moscou, etc., hi ha l'avantatge que es poden veure totes aplegades i ens podem formar una esplèndida idea del que fou la seva creació, en aquest aspecte de la seva genial innovació.

Situant-nos al recorregut històric i cronològic de la representació de les obres exhibides, a banda dels dibuixos i notes de l'etapa d'aprenentatge, la conjuntura més interessant és la contemplació de les de l'etapa cubista, o les pintures i dibuixos de la seva segona estada, atès que pel fet d'estar ubicades en distints Museus d'Europa i Amèrica, i veure-les a través de reproduccions en llibres i històries d'art, és curiós, i important observar les obres en les seves mides originals, cosa que permet fer-se una idea de la seva envergadura artís-

La fàbrica d'Horta. Horta, estiu del 1909.

Bust de dona, amb natura morta al fons. Horta estiu del 1909.

tica. Són dignes d'esmentar els famosíssims : "La bassa d'Horta", "La fàbrica d'Horta", el "Retrat de Fernande", entre altres obres de menys projecció divulgada, però de no menys importància en la inspirada inventiva del geni malagueny, com "La muntanya de Santa Bàrbara", la qual, amb reminiscències cezànianes de la "Muntanya Sainte-Victoire", fou l'inici del cubisme picassà.

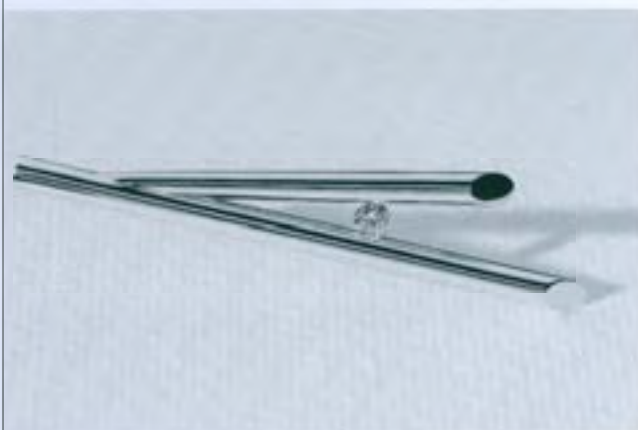
És clar que si poguéssim objectar quelcom a l'esplèndida exposició d'aquesta mostra –altrament molt ben presentada, catalogada i especificada–, és que, naturalment, i conscients que no podria ésser d'altra manera, hi ha molt bones reproduccions, però altres que deixen molt a desitjar, però creiem que se n'ha tret el màxim partit possible. Ara que, com en tota obra d'art, és tant o més important la plàstica com la textura, trobem a faltar la sensació tàctil de l'oli sobre la rugositat –o finor– de la tela o suport de fusta, o bé el traç del llapis, la tinta o el carbonet, i no diem dels col·lages, els quals, sortosament, encara no hi havia arribat.

No obstant, aquestes 168 obres exposades són un atractiu testimoni de l'època "PICASSO I HORTA DE SANT JOAN", i una esplèndida col·lecció, reunida i aplegada, que ens permetem recomanar ja que, a més, el viatge, la típica població encimbellada i costeruda, de vells carrers i carrerons que s'enfilen entre balconades i dintells i arcs dovellats medievals, el terreny aspre i abrupte de l'incomparable paisatge dels Ports de Beseit, i la bellesa de la comarca de la Terra Alta, veritablement s'ho val.

CENTRE PICASSO D'HORTA (Associació UNESCO)
Antic Hospital 43596-Horta de Sant Joan (Terra Alta)

A la nostra col·lecció de primavera-estiu hi trobaràs peces airoses i lleugeres, còmodes de portar i divertides de lluir.

(i a un preu que et sorprendrà).

FAYOS
JÓIER
ARTESÀ

Sant Joan - Tres Creus, 1
08202 Sabadell
Tel. 726 01 34 - 725 19 88

RELLOTGERS DES DE 1962
MÉS DE VINT MARQUES